

het Evangelie naar
++ KATA IOANNHN ++
JOHANNES
studie 44

31 januari 2019
Bodegraven

samenvatting vorige keer:

slot Johannes 12 (:36)

Jezus' publieke optreden in de wereld ten einde

vanaf Johannes 13:

Jezus in de bovenzaal alleen met de zijnen

het saamenzijn is typologisch geladen:

een uitbeelding van Christus' dienst in de
tegenwoordige tijd

de avond/nacht voorafgaand aan zijn sterven:

- beschreven in elk van de evangeliën;
- Johannes' versie veruit het meest uitgebreid;
- ook totaal afwijkend van die van Matheüs, Marcus en Lucas:
 - géén vermelding van de Pascha-maaltijd;
 - i.t.t. de synoptische evangeliën wél een beschrijving van de voetwassing;
 - uitgebreid verslag van de gesprekken in de bovenzaal: geheel in het teken van Christus' dienst in de tegenwoordige tijd:

Joh.13 t/m 16: gesprekken met de discipelen

Joh.13:	reiniging - wassen
Joh. 14:	terugkeer tot de Vader
Joh.15:1 t/m 16:4	reiniging - snoeien
Joh.16:5 tot eind	terugkeer tot de Vader

Joh.13 t/m 16: gesprekken met de discipelen

Joh.13:	reiniging - wassen
Joh. 14:	terugkeer tot de Vader
Joh.15:1 t/m 16:4	reiniging - snoeien
Joh.16:5 tot eind	terugkeer tot de Vader

Johannes 13

¹ En vóór het feest van het Pascha,
toen Jezus wist dat zijn uur kwam
om over te gaan vanuit de wereld
naar de Vader,
had hij de zijnen lief die in de wereld waren.
Hij had hen lief tot in het einde.

*het feest vangt aan op de 15e van de maand
dit was de 14e: beginnend bij zonsondergang*

ΠΡΟ	ΔΕ	ΤΗ	ΕΟΡΤΗ	ΤΟΥ	ΠΑΣΧΑ
vóór	echter	het	feest	van-het	Pascha
vóór	En	het	(1/3) Paasfeest	(2/3)	(3/3)

Johannes 13

¹ En vóór het feest van het Pascha, toen Jezus wist dat zijn uur kwam om over te gaan vanuit de wereld naar de Vader, had hij de zijnen lief die in de wereld waren. Hij had hen lief tot in het einde.

ΕΙΔΩC	O	IHCOC	OTI	HAΘEN	AYTOY	H	ΩPA
°waargenomen-hebbende	de	Jezus	dat	-(zij)-kwam	van-hem	het	uur
toen... ..wist	_	Jezus	dat	gekomen was	zijn	_	ure

INA	METABH	EK	TOY	KOCMOY	TOYTOY	ΠPOC	TON	ΠATEPΑ
opdat	dat-hij-overgaat	van-uit	de	wereld	deze	naar-toe	de	Vader
om	over te gaan	uit	_	wereld	deze	tot	de	Vader

Johannes 13

¹ En vóór het feest van het Pascha, toen Jezus wist dat zijn uur kwam om over te gaan vanuit de wereld naar de Vader, had hij de zijnen lief die in de wereld waren. Hij had hen lief tot in het einde.

inleiding tot het thema (hfst.13 t/m 17):

- Jezus gaat naar de Vader
- en...

INA	METABH	EK	TOY	KOCMOY	TOYTOY	ΠΡΟΣ	TON	ΠΑΤΕΡΑ
opdat	dat-hij-overgaat	van-uit	de	wereld	deze	naar-toe	de	Vader
om	over te gaan	uit	—	wereld	deze	tot	de	Vader

Johannes 13

¹ En vóór het feest van het Pascha,
toen Jezus wist dat zijn uur kwam
om over te gaan vanuit de wereld
naar de Vader,
had hij de zijnen lief die in de wereld waren.
Hij had hen lief tot in het einde.

inleiding tot het thema (hfst.13 t/m 17):

- Jezus gaat naar de Vader
- en zijn liefde voor de zijnen in de wereld

ΑΓΑΠΗΣΑΣ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΩ ΚΟΣΜΩ

-liefhebbende de eigenen degenen in de wereld

Hij... ..liefhad de zijnen die in de wereld

ΕΙΣ ΤΕΛΟΣ ΗΓΑΠΗΣΕΝ ΑΥΤΟΥΣ

tot-in einde -hij-heeft-lief hen

tot het einde heeft Hij... ..liefgehad _

Johannes 13

² En bij de aanvang van de maaltijd, toen de diabolos reeds in het hart van Judas Iskariot had geworpen dat hij hem zou overleveren,

Judas als type van Juda (het Joodse volk):

- omdat men niet wil niet weten van een lijdende Messias...
- levert men Jezus over...
- en zó vervult men de Schrift!

ΚΑΙ	ΔΕΙΠΝΟΥ	ΓΙΝΟΜΕΝΟΥ	ΤΟΥ	ΔΙΑΒΟΛΟΥ	ΗΔΗ	ΒΕΒΛΗΚΟΤΟΣ
en	van-avondmaaltijd	wordende~	van-de	Verdachtmaker	reeds	geworpen-hebbende
En	de maaltijd	onder	toen de	duivel	reeds	had gegeven

ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΚΑΡΔΙΑΝ	ΙΝΑ	ΠΑΡΑΔΟΙ	ΑΥΤΟΝ	ΙΟΥΔΑΣ	ΣΙΜΩΝΟΣ	ΙΣΚΑΡΙΩΤΟΥ
tot-in	het	hart	opdat	dat-hij-overlevert	hem	Judas	van-Simon	Iskariot
in	het	hart	—	te verraden	Hem	Judas	Simons zoon	Iskariot

Johannes 13

³ en Jezus wist dat de Vader
hem alles in handen had gegeven
en dat hij van God uitging
en naar God heenging,

*de beschrijving anticipeert op de situatie
na de opstanding en hemelvaart*

ΕΙΔΩC	OTI	ΠΑΝΤΑ	ΕΔΩΚΕΝ	ΑΥΤΩ	Ο	ΠΑΤΗΡ	ΕΙC	ΤΑC
¹ waargenomen-hebbende	dat	alles	² (hij)-geeft	aan-hem	de	Vader	tot-in	de
wetende	dat	alles	had gegeven	Hem	de	Vader	in	_

ΧΕΙΡΑC	ΚΑΙ	ΟΤΙ	ΑΠΟ	ΘΕΟΥ	ΕΞΗΛΘΕΝ	ΚΑΙ	ΠΡΟC	ΤΟΝ	ΘΕΟΝ	ΥΠΑΓΕΙ
handen	en	dat	van-af	God	¹ hij-ging-uit	en	naar-toe	de	God	¹ hij-gaat-heen
handen	en	dat	van	God	Hij... ...uitgegaan was	en	tot	_	God	heenging

Johannes 13

⁴ stond hij op van de maaltijd
en legde zijn klederen af
en nam een linnen doek
en omgordde zichzelf.

*verwijst naar zijn dienst na zijn opstanding:
hij geeft zich geheel over voor de reiniging
van de zijnen*

ΕΓΕΙΡΕΤΑΙ	ΕΚ	ΤΟΥ	ΔΕΙΠΝΟΥ	ΚΑΙ	ΤΙΘΗCΙΝ	ΤΑ	ΙΜΑΤΙΑ
¹ hij-komt-overeind~	van-uit	de	avondmaaltijd	en	¹ (hij)-legt-af	de	bovenkleding
stond Hij... ..op	van	de	maaltijd	en	Hij legde... ..af	zijn	klederen

ΚΑΙ	ΛΑΒΩΝ	ΛΕΝΤΙΟΝ	ΔΙΕΖΩCΕΝ	ΕΑΥΤΟΝ
en	¹ nemende	linnen-doek	¹ hij-omgordt	zichzelf
en	nam	een linnen doek	en omgordde... ..daarmede	Zich

Johannes 13

⁴ stond hij op van de maaltijd
en legde zijn klederen af
en nam een linnen doek
en omgordde zichzelf.

het kledingmateriaal dat priesters droegen
Lev.6:10; Ezech.44:18:

"... zij zullen zich niet omgorden met iets
dat doet zweten."

KAI	ΛΑΒΩΝ	ΛΕΝΤΙΟΝ	ΔΙΕΖΩCΕΝ	ΕΑΥΤΟΝ
en	nemende	linnen-doek	hij-omgordt	zichzelf
en	nam	een linnen doek	en omgordde... ..daarmede	Zich

Johannes 13

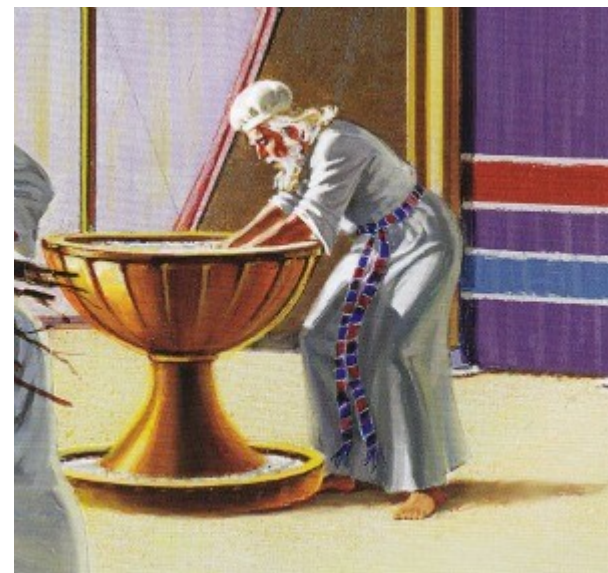
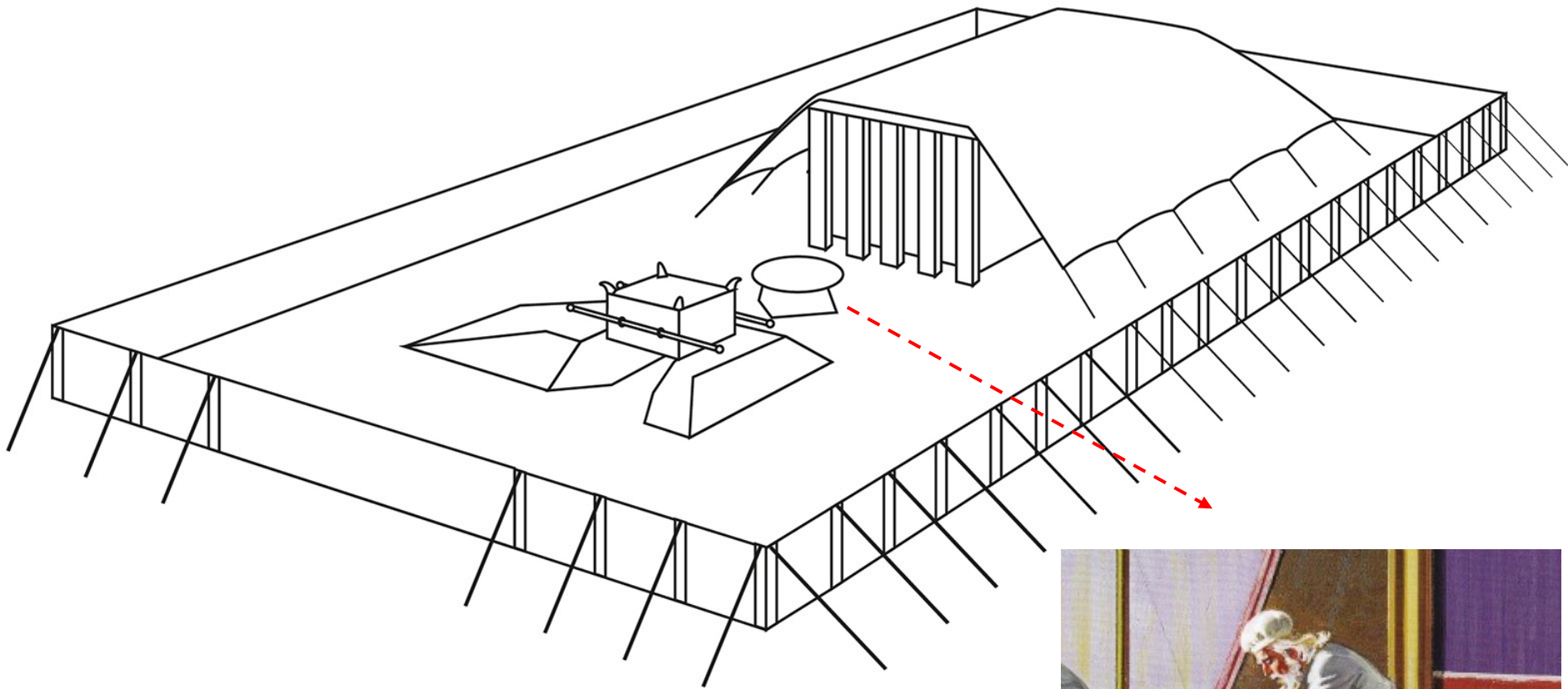
⁵ Daarna goot hij water in de waskom
en begon hij te wassen
de voeten van de discipelen
en af te drogen
met de linnen doek waarmee hij was omgord.

*vergl. de priester die bij het ingaan in
het heiligdom het wasvat passeerde >*

ΕΙΤΑ ΒΑΛΛΕΙ ΥΔΩΡ ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΙΠΤΗΡΑ

daarna ¹hij-werpt water tot-in de waskom

Daarna deed Hij water in het bekken

de gereedmaking van de bovenzaal in Marcus 14

¹³ En Hij stuurde twee van zijn leerlingen,
en Hij zei tegen hen:

Ga heen, de stad in,
en een mens zal jullie tegemoet komen,
die een aarden kruik met water draagt; volg hem,

¹⁴ en waar hij binnen komt,
zeg dan tegen de huiseigenaar:

De Leraar zegt: Waar is de uitspanning, waar Ik met
mijn leerlingen de Pesach-maaltijd kan eten?

¹⁵ En hij zal jullie een grote bovenzaal tonen, gespreid,
gereed. En maak het daar voor ons gereed.

¹⁶ En zijn leerlingen gingen uit,
en zij kwamen in de stad, en zij vonden het,
zoals Hij het tegen hen zei,
en zij maakten de Pesach-maaltijd gereed.

¹⁷ En het werd avond, en Hij kwam met de twaalf.

Johannes 13

⁵ Daarna goot hij water in de waskom
en begon hij te wassen
de voeten van de discipelen
en af te drogen
met de linnen doek waarmee hij was omgord.

*voorafgaand aan de maaltijd worden
eerst de voeten gewassen;
Gen.18:4; Luc.7:44*

ΚΑΙ	ἤρξατο	νίπτειν	τοὺς	ποδας	τῶν	μαθητῶν
en	hij-begint~	te-wassen	de	voeten	van-de	leerlingen
en	begon	te wassen	de	voeten	der	discipelen

Johannes 13

5 Daarna goot hij water in de waskom
en begon hij te wassen
de voeten van de discipelen
en af te drogen
met de linnen doek waarmee hij was omgord.

ΚΑΙ	ΕΚΜΑCCEΙΝ	ΤΩ	ΛΕΝΤΙΩ	Ω	ΗΝ	ΔΙΕΖΩCΜΕΝΟC
en	af-te-drogen	met-de	linnen-doek	met-welke	hij-was	omgord-zijnde~
en	af te drogen	met de	doek	waarmede	Hij... ...was	omgord

Johannes 13

⁶ Hij dan kwam bij Simon Petrus
en deze zei tot hem:
Heer, wast u mijn voeten?

= U, de Heer, doet slavenwerk?

ΕΡΧΕΤΑΙ	ΟΥΝ	ΠΡΟΣ	ΣΙΜΩΝΑ	ΠΕΤΡΟΝ	ΛΕΓΕΙ	ΑΥΤΩ
^{hij} -komt~	dan	naar-toe	Simon	Petrus	^{hij} -zegt	tot-hem
Hij kwam	dan	bij	Simon	Petrus	Deze zeide	tot Hem

ΚΥΡΙΕ	ΣΥ	ΜΟΥ	ΝΙΠΤΕΙΣ	ΤΟΥΣ	ΠΟΔΑΣ
Heer !	jij	van-mij	^(jij) -wast	de	voeten
Here	Gij	mij	wilt... ..wassen	de	voeten

Johannes 13

⁷ Jezus antwoordde en zei tot hem:
wat ik doe weet jij op dit moment niet,
maar je zult het weten na dezen.

> het verwijst typologisch naar Jezus'
dienst "na dezen":
na de opstanding & hemelvaart

ΑΠΕΚΡΙΘΗ	ΙΗΣΟΥΣ	ΚΑΙ	ΕΙΠΕΝ	ΑΥΤΩ	Ο	ΕΓΩ	ΠΟΙΩ	ΣΥ	ΟΥΚ
ⁱ(hij)-antwoordde	Jezus	en	ⁱ(hij)-zei	tot-hem	wat	ik	ⁱ(ik)-doe	jij	niet
antwoordde	Jezus	en	zeide	tot hem	Wat	Ik	doe	jij	niet

ΟΙΔΑΣ	ΑΡΤΙ	ΓΝΩΣΗ	ΔΕ	ΜΕΤΑ	ΤΑΥΤΑ
ⁱhebt-waargenomen	op-dit-moment	ⁱjij-zal-weten~	echter	na	deze-dingen
weet	nu	gij zult het... ..verstaan	maar	(1/2) later	(2/2)

Johannes 13

⁸ Petrus zei tot hem:
u zult mijn voeten absoluut niet
wassen tot in de aeon!

Jezus antwoordde hem:
als ik jou niet zou wassen,
heb je geen deel met mij.

= nu niet en "na dezen" evenmin!

ΛΕΓΕΙ	ΑΥΤΩ	ΠΕΤΡΟΣ	ΟΥ	ΜΗ	ΝΙΨΗC
(hij)-zegt	tot-hem	Petrus	niet	toch-niet	dat-jij-zal-wassen
zeide	tot Hem	Petrus	niet	_	Gij zult... ..wassen

ΜΟΥ	ΤΟΥC	ΠΟΔΑC	ΕΙC	ΤΟΝ	ΑΙΩΝΑ
van-mij	de	voeten	tot-in	de	aeon
mijn	_	voeten	in	_	eeuwigheid

Johannes 13

⁸ Petrus zei tot hem:
u zult mijn voeten absoluut niet
wassen tot in de aeon!
Jezus antwoordde hem:
als ik jou niet zou wassen,
heb je geen deel met mij.

ΑΠΕΚΡΙΘΗ	ΙΗΣΟΥΣ	ΑΥΤΩ	ΕΑΝ	ΜΗ	ΝΙΨΩ	ΣΕ
-(hij)-antwoordde	Jezus	hem	in-het-geval-dat	toch-niet	dat-ik-zal-wassen	jou
antwoordde	Jezus	hem	Indien	niet	Ik... ..was	u

Johannes 13

8 Petrus zei tot hem:
u zult mijn voeten absoluut niet
wassen tot in de aeon!
Jezus antwoordde hem:
als ik jou niet zou wassen,
heb je geen deel met mij.

*niet: geen deel aan mij
maar: geen deel met mij
= dan geen deel samen aan de maaltijd
type van Christus' tegenwoordige, reinigend
werk door "het waterbad van het woord" >*

OYK	EXEIC	MEPOC	MET	EMOY
niet	ljjj-hebt	deel	met	mij
geen	hebt gij	deel	aan	Mij

Efeze 5

²⁵ Mannen, heb [jullie] vrouwen lief,
zoals ook Christus de ekklesia lief heeft
en zichzelf overlevert ten behoeve van haar,

Efeze 5

²⁵ Mannen, heb [jullie] vrouwen lief,
zoals ook Christus de ekklesia lief heeft
en zichzelf overlevert ten behoeve van haar,

²⁶ opdat Hij haar zou heiligen,
reinigend in het waterbad,
in [zijn] uitspraak,

niet door "het bloed"

- dat is éénmalig! (> nieuw leven ontvangen)

maar door water = Christus' woord
onze voeten (> wandel) worden
verontreinigd in de wereld -

maar Christus reinigt ons om deel te
hebben met hem!

Efeze 5

- ²⁵ Mannen, heb [jullie] vrouwen lief,
zoals ook Christus de ekklesia lief heeft
en zichzelf overlevert ten behoeve van haar,
²⁶ opdat Hij haar zou heiligen,
reinigend in het waterbad,
in [zijn] uitspraak,
²⁷ opdat Hijzelf zou presenteren,
voor zichzelf, glorieus, de ekklesia,
zonder vlek of rimpel of iets dergelijks,
maar opdat zij zou zijn,
heilig en smetteloos.

Johannes 13

⁹ Simon Petrus zei tot hem:
Heer, niet alleen mijn voeten
maar ook de handen en het hoofd!

nog steeds begrijpt hij het niet...

ΛΕΓΕΙ	ΑΥΤΩ	ΣΙΜΩΝ	ΠΕΤΡΟΣ	ΚΥΡΙΕ	ΜΗ	ΤΟΥΣ	ΠΟΔΑΣ	ΜΟΥ
[†] (hij)-zegt	tot-hem	Simon	Petrus	Heer !	toch-niet	de	voeten	van-mij
zeide	tot Hem	Simon	Petrus	Here	niet	_	voeten	mijn

ΜΟΝΟΝ	ΑΛΛΑ	ΚΑΙ	ΤΑΣ	ΧΕΙΡΑΣ	ΚΑΙ	ΤΗΝ	ΚΕΦΑΛΗΝ
alleen	maar	ook	de	handen	en	het	hoofd
alleen	maar	ook	de	handen	en	het	hoofd

Johannes 13

¹⁰ Jezus zei tot hem, wie gebaad is,
heeft het niet nodig,
dan alleen de voeten te wassen.
Maar hij is [als] geheel rein.
En jullie zijn rein, maar niet allen.

ΛΕΓΕΙ	ΑΥΤΩ	Ο	ΙΗΣΟΥΣ	Ο	ΛΕΛΟΥΜΕΝΟΣ	ΟΥΚ	ΕΧΕΙ	ΧΡΕΙΑΝ
(hij)-zegt	tot-hem	de	Jezus	degene	'gebaad-zijnde~	niet	(hij)-heeft	behoefte
zeide	tot hem	_	Jezus	Wie	gebaad heeft	_	(1/2) heeft	(2/2)

ΕΙ	ΜΗ	ΤΟΥΣ	ΠΟΔΑΣ	ΝΙΨΑΘΑΙ
indien	toch-niet	de	voeten	~te-wassen~
(1/2) alleen	(2/2)	de	voeten	zich... ..te laten wassen

Johannes 13

¹⁰ Jezus zei tot hem, wie gebaad is,
heeft het niet nodig,
dan alleen de voeten te wassen.
Maar hij is [als] geheel rein.
En jullie zijn rein, maar niet allen.

*de totale reiniging was reeds een feit
maar de reiniging van de voeten
blijft voortdurend nodig – dat is
Christus dienst aan ons vandaag!*

ΑΛΛ	ΕΣΤΙΝ	ΚΑΘΑΡΟΣ	ΟΛΟΣ
maar	hij-is	rein	geheel
want	hij is	rein	geheel

ΚΑΙ	ΥΜΕΙΣ	ΚΑΘΑΡΟΙ	ΕΣΤΕ	ΑΛΛ	ΟΥΧΙ	ΠΑΝΤΕΣ
en	jullie	rein	!(jullie)-zijn	maar	niet	allen
en	gijlieden	rein	zijt	doch	niet	allen

Johannes 13

¹⁰ Jezus zei tot hem, wie gebaad is,
heeft het niet nodig,
dan alleen de voeten te wassen.
Maar hij is [als] geheel rein.
En jullie zijn rein, maar niet allen.

Judas was niet "als geheel rein"

ΑΛΛ	ΕΣΤΙΝ	ΚΑΘΑΡΟΣ	ΟΛΟΣ
maar	hij-is	rein	geheel
want	hij is	rein	geheel

ΚΑΙ	ΥΜΕΙΣ	ΚΑΘΑΡΟΙ	ΕΣΤΕ	ΑΛΛ	ΟΥΧΙ	ΠΑΝΤΕΣ
en	jullie	rein	!(jullie)-zijn	maar	niet	allen
en	gijlieden	rein	zijt	doch	niet	allen

Johannes 13

¹¹ Want hij wist wie hem overlevert.
Daarom zei hij: jullie zijn niet allen rein.

*tegenwoordige tijd > hij er mee bezig
niet: verraden*

ΗΔΕΙ	ΓΑΡ	ΤΟΝ	ΠΑΡΑΔΙΔΟΝΤΑ	ΑΥΤΟΝ	ΔΙΑ	ΤΟΥΤΟ
^h hij-had-waargenomen	want	degene	^l overleverende	hem	vanwege	dit
Hij wist	Want	wie	verraden zou	Hem	^(1/2) daarom	^(2/2)

ΕΙΠΕΝ	ΟΤΙ	ΟΥΧΙ	ΠΑΝΤΕΣ	ΚΑΘΑΡΟΙ	ΕΣΤΕ
^h hij-zei	dat	niet	allen	rein	^l jullie-zijn
zeide Hij	_	niet	allen	rein	Gij zijt

Johannes 13

¹² Toen hij dan hun voeten had gewassen
en de klederen nam
en weer achterover leunde,
zei hij tot hen:
weten jullie wat ik met jullie gedaan heb?

ΟΤΕ	ΟΥΝ	ΕΝΙΨΕΝ		ΤΟΥΣ	ΠΟΔΑΣ	ΑΥΤΩΝ
wanneer	dan	hij-wast		de	voeten	van-hen
Toen	dan	Hij... ..gewassen had	_		voeten	hun

ΚΑΙ	]	ΕΛΑΒΕΝ	ΤΑ	ΙΜΑΤΙΑ	ΑΥΤΟΥ	ΚΑΙ	ΑΝΕΠΕCΕΝ		ΠΑΛΙΝ
en		hij-nam	de	bovenkleding	van-hem	en	(hij)-leunt-achterover		weer
en		aangedaan	_	klederen	zijn	en	plaats genomen had		weder

Johannes 13

¹² Toen hij dan hun voeten had gewassen
en de klederen nam
en weer achterover leunde,
zei hij tot hen:
weten jullie wat ik met jullie gedaan heb?

ΕΙΠΕΝ	ΑΥΤΟΙΣ	ΓΙΝΩΣΚΕΤΕ	ΤΙ	ΠΕΠΟΙΗΚΑ	ΥΜΙΝ
<i>hij-zei</i>	<i>tot-hen</i>	<i>jullie-weten</i>	<i>wat ?</i>	<i>ik-heb-gedaan</i>	<i>met-jullie</i>
zeide Hij	tot hen	Begrijpt gij	wat	Ik... ..gedaan heb	u

Johannes 13

¹³ Jullie roepen mij luid de leraar en de Heer en terecht zeggen jullie dat, want ik ben het.

hetzelfde woord als het 'kraaien'
van de haan in 13:38

ΥΜΕΙΣ	ΦΩΝΕΙΤΕ	ΜΕ	Ο	ΔΙΔΑΚΤΑΛΟΣ	ΚΑΙ	Ο	ΚΥΡΙΟΣ
jullie	(jullie)-roepen-luid	mij	de	Leraar	en	de	Heer
Gij	noemt	Mij	_	Meester	en	_	Here

ΚΑΙ	ΚΑΛΩΣ	ΛΕΓΕΤΕ	ΕΙΜΙ	ΓΑΡ
en	op-ideale-wijze	jullie-zeggen	ik-ben	want
en	terecht	gij zegt dat	Ik ben het	want

Johannes 13

¹³ Jullie roepen mij luid de leraar en de Heer
en terecht zeggen jullie dat, want ik ben het.

*definitief en ultiem in zijn opstanding:
eerst vernederd en daarna tot Heer
gemaakt (Hand.2:36; Filp.2:8-11)*

ΥΜΕΙΣ	ΦΩΝΕΙΤΕ	ΜΕ	Ο	ΔΙΔΑΚΤΑΛΟC	ΚΑΙ	Ο	ΚΥΡΙΟC
jullie	(jullie)-roepen-luid	mij	de	Leraar	en	de	Heer
Gij	noemt	Mij	_	Meester	en	_	Here

ΚΑΙ	ΚΑΛΩC	ΛΕΓΕΤΕ	ΕΙΜΙ	ΓΑΡ
en	op-ideale-wijze	jullie-zeggen	ik-ben	want
en	terecht	gij zegt dat	Ik ben het	want

Johannes 13

¹⁴ Indien dan ik, de Heer en de leraar,
van jullie de voeten was,
zijn jullie ook verschuldigd
van elkaar de voeten te wassen.

*Christus' dienst als Heer en
onderwijzer vandaag*

ΕΙ	ΟΥΝ	ΕΓΩ	ΕΝΙΨΑ	ΥΜΩΝ	ΤΟΥΣ	ΠΟΔΑΣ
indien	dan	ik	-(ik)-was	van-jullie	de	voeten
Indien	nu	Ik	gewassen heb	u	de	voeten

Ο	ΚΥΡΙΟΣ	ΚΑΙ	Ο	ΔΙΔΑΚΤΑΛΟΣ
de	Heer	en	de	Leraar
uw	Here	en	-	Meester

Johannes 13

¹⁴ Indien dan ik, de Heer en de leraar,
van jullie de voeten was,
zijn jullie ook verschuldigd
van elkaar de voeten te wassen.

- soms letterlijk: 1Tim.5:10 ("gastvrij, de voeten van de heiligen wassen");
- niet 'de oren wassen' maar de voeten;
- niet heersen maar elkaar van dienst zijn, (bovenal) met het (reinigende) woord!

ΚΑΙ	ΥΜΕΙΣ	ΟΦΕΙΛΕΤΕ	ΑΛΛΗΛΩΝ	ΝΙΠΤΕΙΝ	ΤΟΥΣ	ΠΟΔΑΣ
ook	jullie	!(jullie)-zijn-verschuldigd	van-elkaar	!te-wassen	de	voeten
ook	gij	behoort	elkander	te wassen	de	voeten

Johannes 13

¹⁵ Want ik heb jullie een voorbeeld gegeven,
opdat zoals ik doe met jullie
ook jullie zouden doen.

*niet wat hij deed maar zoals hij deed:
in opofferende liefde (:1)*

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ	ΓΑΡ	ΕΔΩΚΑ	ΥΜΙΝ
voorbeeld	want	ik-geef	aan-jullie
een voorbeeld	want	Ik heb... ..gegeven	u

ΙΝΑ	ΚΑΘΩΣ	ΕΓΩ	ΕΠΟΙΗCΑ	ΥΜΙΝ	ΚΑΙ	ΥΜΕΙC	ΠΟΙΗΤΕ
opdat	zo-als	ik	-(ik)-doe	met-jullie	ook	jullie	dat-jullie-doen
opdat	gelijk	Ik	gedaan heb	u	ook	gij	doet

Johannes 13

¹⁶ Amen, amen, ik zeg jullie:
een slaaf is niet groter dan zijn heer,
noch een afgevaardigde groter
dan die hem zendt.

*als de Heer dit deed,
dan zeker ook de slaven*

ΑΜΗΝ	ΑΜΗΝ	ΛΕΓΩ	ΥΜΙΝ	ΟΥΚ	ΕΣΤΙΝ	ΔΟΥΛΟΣ	ΜΕΙΖΩΝ	ΤΟΥ
amen	amen	ik-zeg	tot-jullie	niet	(hij)-is	slaaf	groter	van-de
Voorwaar	voorwaar	Ik zeg	u	niet	staat	een slaaf	boven	–
ΚΥΡΙΟΥ	ΑΥΤΟΥ	ΟΥΔΕ	ΑΠΟΚΤΟΛΟΣ	ΜΕΙΖΩΝ	ΤΟΥ	ΠΕΜΨΑΝΤΟΣ	ΑΥΤΟΝ	
heer	van-hem	noch	afgevaardigde	groter	van-degene	zendende	hem	
heer	zijn	noch	een gezant	boven	–	zender	zijn	

Johannes 13

¹⁷ Indien jullie deze dingen weten,
gelukkig zijn jullie
indien jullie ze zouden doen.

ΕΙ	ΤΑΥΤΑ	ΟΙΔΑΤΕ
indien	deze-dingen	jullie-hebben-waargenomen
Indien	dit	gij... ..weet

ΜΑΚΑΡΙΟΙ	ΕΣΤΕ	ΕΑΝ	ΠΟΙΗΤΕ	ΑΥΤΑ
gelukkig	jullie-zijn	in-het-geval-dat	dat-jullie-doen	ze
zalig	zijt gij	als	gij... ..doet	het
